

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Mehmet Şimşek tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince arz ederim. (28.09.2026)

Dr. Murat EMİR
Ankara Milletvekili
YENİ Parti Grup Başkanvekili

Sermaye Piyasası Kurulunun (SPK) 17 Eylül 2026 tarihinde ilgili fonlar hakkında tasfiye kararı almasıyla sonuçlanan Tera Grubu (Tera Holding) soruşturmasının bankacılık kanadını oluşturan Tera Yatırım Bankası A.Ş.'nin (Tera Bank) Kamuyu Aydınlatma Platformunda (KAP) yayımlanan resmi finansal tablolarının incelenmesi, kamuoyunda tartışılan genel skandaldan bağımsız olarak, tek başına son derece ciddi ve somut bir bulguyu ortaya koymaktadır.

KAP'ta yayımlanan 30 Haziran 2026 tarihli konsolide finansal tabloları ve bankanın kendi yayımladığı 31 Mart 2026 tarihli konsolide bağımsız denetim raporuyla da teyit edilen resmi verilere göre, Tera Bank'ın toplam varlıkları 2023 yılı sonunda 550,9 milyon TL iken 2024 sonunda 2,63 milyar TL'ye, 2025 sonunda 27,78 milyar TL'ye ve 2026 Haziran sonunda 71,72 milyar TL'ye ulaşmıştır. Buna göre banka, 2024 sonundan 2026 Haziran sonuna kadar geçen yalnızca 18 aylık sürede varlıklarını 27 kat büyütmüş, 2026 yılının ilk altı ayında tek başına yüzde 158,2 oranında büyümüştür. Reel ekonomideki hiçbir büyüme dinamiğiyle izah edilemeyecek bu tablo, büyümenin kaynağının ayrıntılı biçimde açıklanmasını gerektirmektedir.

Bu büyümenin merkezinde, bankanın müşterilere kullandırdığı kredilerin izlendiği "itfa edilmiş maliyetle ölçülen finansal varlıklar" kalemi yer almaktadır. Söz konusu kalem 2023 sonunda 298,3 milyon TL, 2024 sonunda 2,31 milyar TL, 2025 sonunda 17,57 milyar TL iken 2026 Haziran sonunda 30,13 milyar TL'ye (güncel kurla yaklaşık 615 milyon dolar) ulaşmıştır. Bankanın 31 Mart 2026 tarihli ara dönem tablosunda bu kalemin 18,89 milyar TL olarak açıklanmış olması, yukarıdaki trendin dönemler arasında tutarlı ve doğrulanabilir olduğunu göstermektedir.

Tera Bank, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu uyarınca bir yatırım bankası olarak halktan mevduat toplama yetkisine sahip değildir; nitekim bilançoda mevduat kalemi tüm dönemlerde 0 TL olarak görünmektedir. Buna karşılık, yukarıda aktarılan 30,13 milyar TL'lik kredi hacmini ve aşağıda değinilecek finansal varlık portföyünü fonlayan kaynak, bankanın piyasaya ihraç ettiği borçlanma araçları ile para piyasalarından sağladığı borçlanmadır: "ihraç edilen menkul kıymetler" kalemi 2024 sonunda 475,6 milyon TL iken 2025 sonunda 5,13 milyar TL'ye, 2026 Haziran sonunda 22,09 milyar TL'ye; "para piyasalarına borçlar" kalemi ise 2025 sonunda 1,29 milyar TL iken 2026 Haziran sonunda 14,87 milyar TL'ye yükselmiştir.

Bu tablonun en dikkat çekici yönü, bankanın "gerçeğe uygun değer farkı ile ölçülen finansal varlıklar" (esas olarak yatırım fonu katılma payı ve hisse senedi portföyü) kaleminin, 2025 sonunda 4,83 milyar TL iken 2026 Haziran sonunda 32,12 milyar TL'ye, yani yalnızca altı ayda 6,65 katına çıkmasıdır. Bulgulara göre, bankadan kredi olarak çıkan 500-600 milyon dolarlık (30,13 milyar TL) kaynağın önemli bir kısmı, krediyi kullanan kişi/şirketler eliyle yeniden aynı grubun portföy yönetim şirketi olan Tera Portföy Yönetimi A.Ş. bünyesindeki yatırım fonu katılma paylarının satın alınmasında kullanılmıştır. Bir başka ifadeyle, banka piyasadan borçlanarak (tahvil/repo) elde ettiği kaynağı krediye dönüştürüp grup şirketlerine/ilişkili kişilere kullandırmakta, bu kişiler krediyle grubun kendi fonlarını satın almakta, fonlara giren bu kaynak da hem grup hisselerinin değerini yukarı taşımakta hem de dönüp yeniden bankanın ihraç ettiği borçlanma araçlarına yatırılmaktadır; dışarıdan gerçek/bağımsız bir kaynak girişi olmaksızın kendi kendini besleyen kapalı bir devre oluşmaktadır.

Bu tespiti, bağımsız bir derecelendirme kuruluşunun resmî değerlendirmesi de doğrulamaktadır. JCR Eurasia Rating, 23 Eylül 2026 tarihinde Tera Bank'ın uzun vadeli ulusal kurum kredi notunu "A- (tr)" seviyesinden, yüksek temerrüt riskini ifade eden "CC (tr)" seviyesine indirmiş; gerekçe olarak bankanın ihraçlarının "önemli ölçüde ilişkili taraf fonlarına dayanması ve fonlama imkanlarının kısıtlanması"nı göstermiştir. Aynı tarihte Tera Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin notu da "A (tr)"den "CC (tr)"ye (8 kademe), Tera Finans Faktoring'in notu ise "A- (tr)"den "CC (tr)"ye indirilmiştir.

Bankanın gelir tablosu da bu döngüsel mekanizmanın izlerini taşımaktadır. Net ücret ve komisyon gelirleri toplamın yalnızca yüzde 1,4'ünü oluştururken (2026 Haziran itibarıyla 165 milyon TL), 2026 yılının ilk altı ayında 6,61 milyar TL ticari kâr ve 6,58 milyar TL net dönem kârı açıklanmıştır; bu durum bankanın gerçek yatırım bankacılığı/danışmanlık faaliyetinden değil, bilanço içi değerlendirme işlemlerinden kazanç sağladığını göstermektedir. Daha da önemlisi, 2023-2025 döneminde sıfır olan "ertelenmiş vergi borcu" kalemi 2026 Haziran sonunda 1,92 milyar TL'ye fırlarken, "cari vergi borcu" yalnızca 374 milyon TL'de kalmıştır. Vergi mevzuatı açısından ertelenmiş vergi, gerçekleşmemiş/nakde dönmemiş değerlendirme kazançları için ayrılır; bu veriler, açıklanan 6,61 milyar TL'lik ticari kârın büyük ölçüde kredilerle şişirilen fon ve hisse portföyünün dönem sonu "kağıt üzerindeki" değerlendirme artışından kaynaklandığına işaret etmektedir.

Bu tablo, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu bakımından da ciddi bir hukuki sorunu gündeme getirmektedir. Kanunun 54'üncü maddesi uyarınca bir bankanın bir gerçek veya tüzel kişiye ya da bir risk grubuna kullandırabileceği kredilerin toplamı, bankanın özkaynaklarının yüzde 25'ini (bankanın kendi dahil olduğu risk grubu bakımından yüzde 20'sini) aşamaz. Tera Bank'ın 2026 Haziran sonu itibarıyla 14,24 milyar TL olan özkaynağının yüzde 25'i yaklaşık 3,56 milyar TL (~73 milyon dolar), yüzde 20'si ise 2,85 milyar TL (~58 milyon dolar) etmektedir; oysa yukarıda aktarılan kredi tutarı 30,13 milyar TL'yi (~615 milyon dolar) bulmaktadır. Bu kredinin tamamı veya önemli bir kısmı bir risk grubuna veya dolaylı olarak bankanın dahil olduğu risk grubuna kullandırılmışsa, yasal sınırın yaklaşık 8,5 ila 10,5 katı aşılmış olabileceği değerlendirilmektedir; ayrıca özkaynağın önemli bir kısmının bizzat bu kredilerle şişirilen varlıkların gerçekleşmemiş değerlendirme kârından oluştuğu dikkate alındığında, fiilen sağlıklı/nakit özkaynak bazında aşımın çok daha yüksek olabileceği görülmektedir.

Yukarıda KAP'ın resmî verileriyle ortaya konan tablo; bankadan çıkan kredinin akıbetinin, teminat yapısının, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) nezdindeki zorunlu karşılık durumunun ve ilgili denetim otoritelerinin bu döngüsel mekanizma karşısındaki tutumunun somut ve teknik biçimde açıklığa kavuşturulmasını zorunlu kılmaktadır.

Bu bilgiler ışığında;

1. Tera Bank'ın toplam varlıklarının 2024 sonundan 2026 Haziran sonuna kadar geçen 18 aylık sürede 27 kat büyümesinin ve yalnızca 2026 yılının ilk altı ayında yüzde 158,2 oranında artmasının kaynağı BDDK tarafından ayrıca mercek altına alınmış mıdır?

2. "İtfa edilmiş maliyetle ölçülen finansal varlıklar" (krediler) kaleminin 2025 sonunda 17,57 milyar TL iken 2026 Haziran sonunda 30,13 milyar TL'ye (güncel kurla yaklaşık 615 milyon dolar) ulaşmasının ardında hangi borçlu/müşteri profili bulunmaktadır? Bu kredilerin ne kadarı Tera Grubu'yla doğrudan veya dolaylı organik/ticari bağı bulunan kişi ve şirketlere kullanılmıştır?

3. Bu kredileri kullanan tarafların, kullanılan kaynağı yeniden aynı grubun portföy yönetim şirketi olan Tera Portföy Yönetimi A.Ş. bünyesindeki yatırım fonu katılma paylarının satın alınmasında kullandığı yönündeki bilgiler doğru mudur? Doğruysa bu işlemler BDDK ve SPK nezdinde "ilişkili taraf işlemi" olarak izlenmiş ve raporlanmış mıdır?

4. Bankanın gerçeğe uygun değer farkı ile ölçülen finansal varlıklar (fon payı/hisse senedi portföyü) kaleminin 2025 sonunda 4,83 milyar TL iken 2026 Haziran sonunda 32,12 milyar TL'ye, yani altı ayda 6,65 katına çıkmasının kaynağı nedir? Bu artışın, bankadan kredi olarak çıkan kaynağın dönüp yeniden banka/grup bünyesindeki finansal varlıklara yatırılmasından kaynaklandığı değerlendirilmiş midir?

5. Banka mevduat toplama yetkisine sahip olmadığına göre, 30,13 milyar TL'lik kredi ve 32,12 milyar TL'lik finansal varlık portföyünü fonlayan kaynak 2026 Haziran itibarıyla 22,09 milyar TL'ye ulaşan ihraç edilmiş menkul kıymetler (tahvil/finansman bonusu) ile 14,87 milyar TL'ye ulaşan para piyasası (repo) borçlarıdır. Bu ihraçların ve borçlanmaların alıcı/karşı taraf profili nedir; JCR Eurasia Rating'in 23 Eylül 2026 tarihli raporunda tespit edildiği üzere bu ihraçların "önemli ölçüde ilişkili taraf fonlarına" dayandığı doğru mudur?

6. Doğruysa, bankanın ihraç ettiği borçlanma araçlarının büyük ölçüde kendi grubunun portföy yönetim şirketince yönetilen fonlarca satın alınmış olması; SPK'nın 17 Eylül 2026'da tasfiyesine karar verdiği bu fonların aynı zamanda Tera Bank'ın önde gelen alacaklıları arasında yer aldığı ve fon tasfiyesinin bankanın kendi geri ödeme/likidite durumu için de risk doğurduğu anlamına gelmekte midir?

7. JCR Eurasia Rating'in Tera Bank'ın uzun vadeli ulusal kurum kredi notunu 23 Eylül 2026'da "A- (tr)"den doğrudan "CC (tr)" seviyesine (yüksek temerrüt riski kategorisi) indirmesi karşısında, BDDK bu bankaya yönelik olağan denetiminin dışında ayrıca bir yerinde denetim veya özel inceleme başlatmış mıdır; başlatılmışsa hangi aşamadadır?

8. Bankanın 2026 yılı ilk altı ayında 6,61 milyar TL ticari kâr ve 6,58 milyar TL net dönem kârı açıklamasına karşılık, aynı dönemde "ertelenmiş vergi borcu" kaleminin sıfırdan 1,92 milyar TL'ye çıkması ve "cari vergi borcu"nun yalnızca 374 milyon TL'de kalmasının, açıklanan kârın

büyük ölçüde nakde dönmemiş/gerçekleşmemiş değerleme kazançlarından oluştuğu anlamına gelip gelmediği BDDK tarafından değerlendirilmiş midir?

9. Bu değerleme kârlarının dayanağı bizzat banka kredileriyle fonlanan ve değeri grup içi işlemlerle şişirilen finansal varlıklar ise, söz konusu "kâr"ın banka sermaye yeterliliği hesaplamalarında dikkate alınması, bankanın gerçek özkaynak durumunu olduğundan güçlü gösteren bir tablo oluşturmakta mıdır? BDDK bu hususu ayrıca incelemiş midir?

10. 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 54'üncü maddesi uyarınca bir bankanın bir gerçek/tüzel kişiye veya bir risk grubuna kullandırabileceği toplam kredi, özkaynaklarının yüzde 25'ini (bankanın kendi dahil olduğu risk grubu için yüzde 20'sini) aşamaz. Tera Bank'ın 2026 Haziran sonu itibarıyla 14,24 milyar TL olan özkaynağının yüzde 25'i yaklaşık 3,56 milyar TL (~73 milyon dolar), yüzde 20'si ise 2,85 milyar TL (~58 milyon dolar) etmektedir; oysa söz konusu kredi 30,13 milyar TL'yi (~615 milyon dolar) bulmaktadır. Bu kredinin tamamı veya önemli bir kısmı tek bir risk grubuna ya da dolaylı olarak bankanın dahil olduğu risk grubuna kullandırılmışsa, yasal sınırın yaklaşık 8,5 ila 10,5 katının aşıldığı anlamına gelmez mi? BDDK bu krediler özelinde bir risk grubu tespiti ve sınır aşımı incelemesi yapmış mıdır; yapılmışsa hangi tarihte ve hangi sonuçla, yapılmamışsa hangi gerekçeyle bugüne kadar yapılmamıştır?

11. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB) zorunlu karşılık mevzuatı uyarınca, Tera Bank'ın ihraç ettiği 22,09 milyar TL'lik menkul kıymetler ve para piyasalarından sağladığı 14,87 milyar TL'lik fonlama ile aylık kredi büyüme sınırlarını aşan 30,13 milyar TL'lik kredi hacmi için öngörülen zorunlu karşılıklar tam ve zamanında tesis edilmiş midir? TCMB bu banka özelinde herhangi bir zorunlu karşılık eksikliği veya usulsüzlüğü tespit etmiş midir?

12. Kullandırılan kredilerin resmi kayıtlarda hangi kredi türü (ticari/kurumsal, yatırım, ihracat vb.) olarak gösterildiği ile bu kredilerin fiilen kullanıldığı alan (grup fonu/hisse alımı) arasında bir uyumsuzluk, yani "amacı dışında kredi kullanımı" tespit edilmiş midir?

13. Bahse konu 30,13 milyar TL'lik kredi portföyünün teminat yapısı nedir? Teminatların büyük ölçüde yine aynı kredilerle satın alınan Tera Portföy fon katılma payları veya grup şirketi hisselerinden oluştuğu; dolayısıyla fonların SPK kararıyla tasfiyeye girmesi ve hisselerin değer kaybetmesiyle bu teminatların önemli ölçüde değer yitirdiği doğru mudur?

14. Teminatlardaki bu değer kaybı karşısında banka bilançosunun pasifinde ayrılan karşılık tutarının (1,93 milyar TL) ve kredi kalemi içerisinde netleştirilen beklenen kredi zarar karşılıklarının, kredi riskinin gerçek boyutuyla orantılı olup olmadığı BDDK tarafından değerlendirilmiş midir? Orantısızsa bu durumun bankanın sermaye yeterliliğine ve faaliyetine devam edebilirliğine etkisi nedir?

15. Yukarıda özetlenen kredi-fon mekanizmasının, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 160'ıncı maddesinde düzenlenen (nitelikli) zimmet suçu ile 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 107'nci maddesinde düzenlenen piyasa dolandırıcılığı suçu kapsamında değerlendirilip değerlendirilmediği; bu yönde BDDK veya SPK tarafından Cumhuriyet Başsavcılığına yapılmış bir suç duyurusu bulunup bulunmadığı Bakanlığınızca teyit edilecek midir?